

המים בירושלים – טכנולוגית ויזמות

כיתה: ה'ו'

מטרות השיעור:

התלמיד יכיר את אתגר אספקת המים לירושלים והפתרונות לאורך השנים. התלמיד ילמד על מסירותם של תושבי ירושלים במציאת פתרונות למים למרות האתגר.

תקציר השיעור למורה:

בשיעור זה נלמד על התמודדות תושבי ירושלים במשך השנים עם הצורך להביא מים לירושלים, הממוקמת על הר. נכיר את הפתרונות להביא מים לירושלים בתקופה הקדומה ובעת החדשה והתמודדות עם המחסור במים בתקופת המצור בזמן מלחמת העצמאות.

הידע הנרכש:

טכנולוגית נקבת השילוח, בורות מים בירושלים, שימושי מים בירושלים.

ערך אישי/חברתי נלמד:

אם תרצו אין זו אגדה = אם יש בעיה אפשר למצוא לה גם פתרון.

רצף השיעור:

1. חשיבות המים לחיי האדם ואיפה יש מים בירושלים.
2. סיפור המים בירושלים הקדומה.
3. בניית תעלה אנושית.
4. סרטון עיר דוד.
5. מים בירושלים במלחמת השחרור.
6. פעילות סיכום: הכנת כרזה לחיסכון במים.

מהלך השיעור:

10 דק	<p><u>חשיבות המים:</u></p> <p>המורה מוציאה או מראה במצגת חמש כתבות מן העולם על מחסור במים מתוקים.</p> <p><u>שאלה:</u></p> <p>המורה שואלת על מה הכתבות מדברות ומה הנקודה המרכזית שעולה מתוך הכתבות? מים מתוקים.</p>	פתיחה
-------	--	-------

	<p>מה הצורך הבסיסי של אדם בשביל לחיות? מים סיכום: בלי מים אי אפשר לחיות. תשובה: התמודדות עם חוסר במאגרי מים מתוקים ליוו את האדם מראשיתו גם בירושלים הקדומה התמודדו עם אותה בעיה ומצאו פתרונות בכדי להמשיך לגור בירושלים למרות המחסור במים.</p>	
5 דק'	<p>אנו נעסוק היום במים בירושלים. בואו ונראה מה המרחק בין ירושלים למקורות מים אחרים בישראל. במפה מתואר נהר הירדן, ימת הכנרת ומעיין ראש העין וניתן לראות שלוקח כמה ימים ללכת ברגל או על חמור משם לירושלים ואלו פתרונות לא מתאימים. במפה נוספת אפשר לראות כיצד נראה הקרקע שסביב ירושלים ואת חוסר המים הנמצאים בה.</p>	חלק ראשון
10 דק'	<p>מים בירושלים הקדומה המורה יסביר לתלמידים בעזרת התרשים צד כי ירושלים הראשונה נמצאת על הר ומוקפת חומה ובתחתיתה נמצא המעיין. התושבים היו יורדים למעיין עם דליים ושואבים מים ומעלים אותם לעיר. חשבו התושבים אם תפרוץ נגדנו מלחמה ונכנס כולנו לתוך החומה, לא נוכל להגיע אל המעיין. שאלה: מה הפתרון לדעתכם? המורה כותבת על הלוח את הפתרונות שהתלמידים עלו. יש אפשרות שהיא תסכם להם את הנושא בשישה איורים או לעשות שרשרת אנושית ולעביר כדור מאחד לשני.</p>	חלק שני
	<p>סרט על המים בעיר דוד – ניקבת השילוח של מכון מגל"ים. https://www.youtube.com/watch?v=ZlI9wy1Z3Ag</p>	חלק שלישי
	<p>מים בעת החדשה במאה ה-19, לפני כ-200 שנה הגיעו יהודים רבים מרחבי העולם לירושלים ונזקקו להרבה יותר מים החלו התושבים לחפור בורות מים בחצרות בתיהם. נפתח את עזר בור המים נראה לתלמידים באיזו סביבה נבנה בור המים ונשאל:</p>	חלק רביעי

	<p>איך נאגרים מים בבור? איך שואבים מים מהבור?</p>	
<p>10 דק'</p>	<p><u>מים במלחמת העצמאות</u> במהלך מלחמת העצמאות אספקת המים לירושלים נותקה כשאחת המשאבות פוצצה. התושבים השתמשו בבורות המים שבחצרות השכונות אך המים לא הספיקו. כתוצאה מכך היה מחסור במים בירושלים, ולכן אנשים נאלצו ללמוד איך להשתמש במים בתבונה.</p> <p>איך אתם הייתם משתמשים במים אם היתה לכם כמות קטנה? מה קודם למה?</p> <p>בשנים אלו חולקו תרשים שסייעו לתושבים להשתמש במים לצרכים השונים. נראה לתלמידים את התרשים המקורי במצגת או בקובץ להדפסה.</p> <p><u>משחק סיכום:</u> <u>עזרים:</u> דף תרשים זרימה להדפסה מספרים דבק</p> <p><u>המשימה:</u> עליכם לבנות תרשים בסדר הגיוני לשימושים השונים של כוס אחת של מים.</p>	<p>חלק חמישי סיכום</p>